

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felélős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JOZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275

TOLLHEGYEN.

— aug. 21.

(Tolna.) Tolna vármegye valamelyik hatalmas dinasztájának a trónörököse bukkott a görög nyelvből, rosszul felelt a latinból, ennek következtében megszűnt a háttér. Felirtak a kultuszminiszterhez, kívánják a görög nyelvnek a tananyagból való teljes kiküszöbölését, a latin nyelv tanításának megszorítását, e helyett a modern nyelvnek behatott tanítását. Hadizenet ez az idealizmus ellen, az értelemfejlesztő középiskolának közönséges műbelygővé való átalakítása. Európa művelt nemzetei a klasszicizmus észt és jellemet fejlesztő forrásaihoz térnek vissza, megbecsülik a klasszikusokat, kik évezredek óta megállapodott csillagai a művelődés firmamentumának és ezért az állandóságért cserébe nem fogadják el a modern nagyságokat, kik 10—20, vagy 1—2 száz éven át ragyognak gombastüvel odatűzve ama firmamentumra. Azután — mivel nem voltak az ész, a szív, a jellem halhatatlan tanítói — hullócsillagoknak bizonyulnak és helyet adnak újabb papírcsillagzatoknak. Tolnavármegye maradjon egyedül balkáni felfogásával és legfeljebb arra kérje fel a közoktatásügyi kormányt, hogy a megszekundázott ifjúságának engedje el a görög- és latin-vizsgát. Ámbár ez is sérelem lenne a nem bukkott, szegény fiukra nézve.

(Hazudni nem szabad) Soha sem véteknek annyit a Deák Ferenc híres sajtótörvénye ellen, amely szerint egyetlenegy korlátozó paragrafus állítandó a hírlapok elé, az ugyanis, hogy „*hazudni nem szabad*” mint a hogy azt most cselekezi a haladó párt: sajtó. Az arcátlanság valódi orgiái tolokodnak most eme megveszekedett papírosokon. Kicsi, de jellemző példa, a mikor azt írják Kelemen Béláról, hogy a miatt késik a főispánsága, mert nevével csupán polgári házasságot kötött, az egyházi áldás mellőzésevel. Ime, újabb bizonyítéka a nemzeti kormány klerikalizmusának. E sorok írója azonban véletlenül tanuja volt annak, hogy Kelemen Bélát és hitvesét 1900. március havában eskették meg a budapesti Kalvintéri ref. templomban. Hanem a hazudozások sajtója folyvást gyártja a szellem hamis pénzét, mintha csak igazolni akarná a Colonziké, a különben minden jóra való ember által helyeselt sajtóreformjainak égető szükségét.

(Jekelfalussy győzelme.) A derék altábornagy és honvédelmi miniszter megnyerte a hűtelen és szakavatatlan botospán, Kovács György ellen való pörét. Hiába földije, rokona és elvtársa Kovács Achim Andrásnak, e kor Dózsa Györgyének, vesztett, mert a törvény (ne mondjuk miniszter, mert néha igazok lehet a minisztereknek is) nagyobb ur egyelőre még Achimnál is. A sajtó piszkolódására pedig Jekelfalussy (lévén ő

Marsmord fia) odalökheti a III. Napoleon híres jeligéjét: „*Lex mihi Mars!*”

Országos veszedelem.

— augusztus 21.

A magyar társadalom pálinkára 186,923.183 koronát, sörre 45,567.870 koronát és borra 174,967.500 koronát költött el a közelmúlt évben. Ha rátekinünk e számok határtalan nagyságára, összeszorul a szívünk s egy cseppet sem csodálkozunk azon, hogy a hajdanán hős szittya nemzet csenevész unokái lehorgasztott fővel s koldusbottal vitorláznak át az Oceánon.

Hiszen ha ezt a rengeteg összeget csak egyetlen egy évre lehetne összegyűjteni, nem maradna ebben az országban község iskola, vagy templom nélkül s kevesebb lenne a nyomor, a könny. Ha azt mondjuk, hogy e honban nincs egy talpalatnyi tér, mit vér ne áztatott volna, elmondhatjuk azt is, hogy nincs egy talpalatnyi tér, melyet könnyeinkkel ne öntöztünk volna.

És ezt a vérről és könnyről oly gazdagon öntött szent földet száz és százezren hagyják el. Ott csendesebb az élet, mint itten. Ott a törvénynek szigorú intézkedései óvják az embert az alkohol mértéktelen élvezetétől. Ott az élet biztosító ügynökeinek első kér-

BUSULÓ BETYÁR.

— Elbeszélés. —

Kihallatszik a korezmából ez az igaz, bus, magyar nóta, melynek minden hangja, szótagja a költészet megindító egyszerűsége, azt mondja:

„De a hová én elmegyek,
Nincs ott tavasz, nincs kikelet.
Nincs szerelem, nincsen féltés,
Nincsen onnan visszatérés
Sohasem”

„Huzd rá cigány, aki lelke van!” —
Hejh, sirva vigá a magyar!

Az a hatalmas legény is, bármint felkapja a legnagyobb kancsót, bármint táncol, bárhogyan kurjongat, mégis a hatalmas szemöldök alatt könnyek csillannak meg.

Olyan csillogó, olyan fényes az a rezgő valami, mintha bizony érdemes volna busulni holmi leányért, amikor a nóta is azt mondja, hogy

„Nagy a feje busuljon a ló
Egy kis lányért sirmi nem jó
Gombház! Hej! Ha leszakad
Egy hejbeszáz is akad!”

De ezt nem érted te, neked nem való ez a nóta, neked bus, bánatos kell ugye, puszták zord fia? Hogyne siratnád meg azt a leányt, akinek bőre mint az alabástrom, szeme mint tüzgolyó, s nyelve pergése fülemüle dala! Hogyne sajnálnád, hogyne szánád a kelepőbe került kis madarat; akinek szabadságát megirigyel az „urfi” és elcsalta, kelepőbe csalta, kalitkába csalta, — börtönbe, szegénybe csalta. S majd ha kimulatla magát vele, elküldi haza, hogy már „nem kellesz”, hogy már „megelégteltek.”
Menne is már a madár, de amikor letört a szárnya, a reménye, a becsülete? . . .
— Húzzad az áldóját! — Ne aludj more, megfizetek more!”

Huzná is a more, csak hogy nem bírja tovább! Pénzért sem bírja! Hiába, nem lehet estétől fogva huzni egész kivilágos kivirradtig.

Szegény, szegény betyár! Minek mulatozol itt? Hiszen tudod ugy is, hogy nem oltja el szived bánat okozta tüzeit a bor, nem tudja megvigasztalni a te nagy szerelmed bánatát a zene, nem a tánc, nem az ének!

A bor csak tűzesebbé teszi szivedet, a zene, a tánc az ének mind csak jobban fel-

ingerli bánatodat. No még egy utolsót, aztán menjj a pusztára, a te lakhelyedre, feküdj a harnatos fűbe az megvigasztal — huzza már a cigány az utolsót:

A betyár leborul az asztala, onnan hallgatja . . . Vége van . . .

S a mikor a hegedű utolsó hurja is elhallgat, akkor föl a lóra, . . . ki a nádasba, a „szegény legény” házába, a „betyárok birodalmába” . . .

A sarkantyúzáshoz nem szokott ló, szügyébe kapja fejét s astán vágat ki, a puszták végtelensége felé. A szembe jövő szél meglobogtatja a betyár ingét és egész testét átjárja . . .

— Ez kell neki: ez kell a betyárnak!

Nem vigasztalja meg a bor, a zene, a tánc, — inkább felizgatja, — de ez a hűs szellő egyszerre lehűti a vért, amely eddig forró volt s pezsgett s egyszerre kijozanítja a mámoros főt.

Ez az orvossága neki!

Tovább! . . .

Láttatok már vadult paripát? Láttatok hogy fut, ijedve, riadva, semmit sem nézve; s mi utjába esik legázolva? Láttatok a sze-

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhöges, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéketlen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenki „Roche” eredeti csomagolását.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvos rendelésre a gyógyszerárúhá-
ban. — Ára üvegeknél 4.— koronán.

dése: iszik-e szeszes italt? Ha igen, akkor csak állja a betétet, amit fizetnie kell. Angliában a korcsmában csak egy félóraig maradhat a vendég, akkor távoznia kell. Ott a korcsmárost szigorúan büntetik, ha olyan embernek ad italt, aki már részeg.

Es így hozhatnák fel különböző rendszabályokat, különböző államokból, amelyek az alkoholizmus csökkentését célozzák. Nálunk is történt valami. Megmozdult az egész társadalom — befordult a fal felé tovább aludni. Hadd csinálja a kormány, csinálják a hatóságok.

Es a kormány csinálja. A közoktatásügyi miniszterium minden hónapban kibocsát egy-két ukázt, fölhívja a tanítói kart és társadalmat az alkoholizmus elleni küzdelemre. A pénzügyminiszter pedig minden hónapban szaporítja az italmérési engedélyek számát. És mi a végeredmény? Iskola, ha nincs is minden faluban, de korcsma akad 3-4 is. Tehát az állam az egyik kezében az orvosságos üveget, a másik kezében a mérget tartalmazó üveget nyújtja felénk.

Igy a társadalomra hárul a kötelesség. Felvilágosítani a népet arról a határtalan nagy kárról, amit a szesz élvezete erkölcsi, egészségi és gazdasági téren okoz.

A mi négünknek megkövesedett hite, hogy a pálinka éltet, hogy anélkül munkás ember nem élhet. Hogy mi csoda veszedelmeket hordoz méhében ez a tudat, annak a részletezését, a sötétebbnél sötétebb képeket mindannyian ismerjük.

Valljuk be őszintén, hogy a mi társadalmunk e téren vajmi keveset, mondjuk éppen semmit nem tesz. Évek óta csak a sajtó tartja szőnyegen e kérdést. Itt handa-bandázunk — és a fehér asztal mellett iszunk. Közbe azon gondolkozunk, hogy teljes abszisztenciát fogadjunk-e vagy tartsunk ki a mellett, hogy étkezés után egy kis vizes bor nem árt. Így bizony nehezen haladunk!

Szó se lehet arról, hogy a fenti számok egyszerre elenyésszenek. Évről-évre fognak azok csökkenni. De kötelességünk a számoknak minél nagyobb mértékben való csökkentését előmozdítani. Mert egy pillanatra sem szabad elfelejtenünk, hogy e számok csökkenésével egyenes arányban kevesbednek a koldusbotok s apad a könny.

A felénk nyújtott két üveg közül amennyivel közelebb jut hozzánk az orvosságos üveg, annál távolabb kerül tőlünk a mérget tartalmazó üveg.

Szó sincs róla, hogy egy kis számvetési feladat fölférne a miniszteriumban is. Horribilis összeget vesz be az állam, az bizonyos. De ha ezzel szemben a másik serpenyőbe rakjuk az áruházakra, elmeógyógyintézetre, szanatóriumokra, lelenházakra, bíróságokra, ügyészségekre, börtönökre kiadott összegeket (tagadhatatlan, hogy ezekben az intézményekben a vezérszerep az alkoholizmusé) s emellé helyezzük azokat az erkölcsi, gazdasági és egészségi károkat — én azt hiszem, hogy az utóbbi serpenyő az előbbivel szemben, jóval lejjebb súlyed.

De ne nézzük tétlenül e pusztítást, amely következményeiben öldöklőbb minden pestisnél, minden háborúnál. Akármelyik Rómába vezető utat választunk, csak oda érjünk. Fölszinen kell tartani a kérdést, minden módon a cél elérésére kell törekednünk.

Politikai hírek.

Kossuth Ferenc utazása. Félhivatalosan jelentik: Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter szombaton Karisbadból Budapestre érkezik, de néhány napi itthon tartózkodás után utókurára Herkulesfürdőre utazik.

A delegációk összehívása. Wekerle miniszterelnök legközelebb Bécsbe utazik, hogy az osztrák kormányval a delegációk összehívásának idejére nézve megállapodjék. A magyar kormány október közepére tervezi a delegációk összehívását, amely Budapesten fog ülésezni.

A politikai helyzet.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, augusztus 21.

Tegnap este meghalt itt Budapesten egy 85 esztendőes öreg pap. A kegyesrendi atyák budapesti rendházának érdemes kormányzó tanácsosa, Csaplár Benedek. Akik ezt az ősz papot, hosszú élete munkásságából ismerték, azok a legmélyebb tisztelettel illetik emlékezetét, azok azonban, akiknek részük volt az ő nagy lelkének, nagy szeretetéből, hát azok még halóporában is áldják azt az igénytelen, csöndes kis piarista papot. És ennek az embernek úgy kellett elmúlnia, hogy egy részeg munkás durva ökölcsapása az utca kövezetére terítette le, ahonnan résztvevő, idegen emberek haldokolva szedték föl, hogy csöndes otthonába vigyék meghalni.

Egy magát a tényt regisztrálva egyszerűen, a fölületes számláló nem lát egyebet ebben az esetben egy részeg munkás otromba garázdálkodásánál; pedig hát a dolog nem így áll, mert a Csaplár Benedek halála egy kortörténeti adat, Csaplár Benedek egy politikai áldozat. Ne tessék kétségbe esni, hogy az a részeg munkás maga baromi ösztöneiből cselekedett, amikor azt a szegény öreg papot leütötte. Azt a munkást, az ő öntudatos vezetői már esztendőök óta nevelték erre a merényletre. Írásból, nyomtatott betűből tanulta meg a részeg sehonai, hogy neki az öntudatos munkásnak a haladás szent nevében le kell ütnie azt a „fekete csuhást.” És ne tessék kérem azt hinni, hogy a Csaplár Benedek esete most már egy befejezett tény, amelyik után nem következik többé semmi. A dolog úgy áll, hogy a „tanítás” még mindig folyik. Tessék csak megnézni a szociális a organumokat, hogy micsoda izgatás folyik azokban a csuhások, meg az ezer holdások ellen! Ma még csak ezek ellen, ami rend, „ami békés nyugalom, de nem szervezett öntudatos munkás”.

Csodálkozni tehát nincs mit a Csaplár Benedek esete felett, de gondolkodni lehet fölötte.

Politikai körökben ez a hitvány megnyilatkozás olyan fölháborodást keltett, hogy a legkomolyabb politikusok kezdenek foglal-

let, mely mérgesen dudorász, meri egy ló e hagyta?

— Be a nádasba!... Elég volt a futásból, lehűtött egészen. Pihenjünk!

A nemes paripa mel'óságosan, bizosan gázolja a mocsárt, pedig habos a szája s remegnek a lábai. Nem kell vezetnie a gazdájának, tudja ő már a járását. Itt ott rász kocsinak keresztelik a vadont. De kerüli azokat minden ember, mert annak az a neve: „A betyárok bircalmi!” Amely kocsit ide téved, az rakja ki előre a mi benne van, mert az a „betyár adója”, s ezt ha megfizette, mehet békével. A ló megáll az után, szinte kérdezi: „ne várjuk be egy kocsit?”

— Tovább!

Oda szeretnél te menni, ugy-e betyár, ahol nincs senki, sem növény, sem állat, sem madár, ott aztán sirhatnál kedvedre. De ezek előtt nem lehet sirnod, Szegény. Hát ha elesie-ergyi az ökölszem, hát ha elizergyi a nád? hát ha elbugja, elsugja a szel? S hát ha megértik mások, amit ezek beszélnek?

Ugy-e ezért nem mersz sirni?

— Tovább!

A nádas már vadon tájak itt. Nem látni onnan semerre, nem látni senkit, semmit — csak a tiszta reggeli eget. A hosszú nádszálak közt — azonban van egy

ut. Azt csak a betyár ismeri. Ennek is a végére jutott már a ló, megálljunk?

— Tovább!

A paripa mindannyiszor elérte gazdája szavát s megy tovább. — A nád lassan-lassan kisebbodik s végre megint olyan helyre jut a ló, mint előbb, mikor a nádasba vágott. Megint a süppedékes kocsitak. De mi az? A nádas csodáját felver egy női hang:

— Kérem, ize szépen kérem...!

Fordulj hátra Holló — mond csendesen a legény.

Az nban — — miért rázkódott ugyan az, mikor meglátta azt a diszes, fiatal „uri” hölgyet? Ki ez? A betyár előtt úgy tetszik, hogy az a elesált madár, amelyik most megy lépre... És im hatalmában... lehet vele amit akar...

— Mi a baja? — és oda léptet a legény a hintó mellé, ahol az a kisasszony ül, ki mikor meglátja az egykori szeretőt, összehúzódik, remeg...

It a végítélet napja.

A betyár pedig csendesen oda léptet a lovak elé és a kocsist kérdi meg, lassan, nyugodtan:

— Hova mentek — hé?

Az az istenadta kocsis meg idegen, — alig tud valamit magyarul:

Az... izé... a grófhoz...

Érti már a betyár. Valami hideg szer-

ketés fut át rajta, de azért nyugodtan mondja:

— Kövess lassan engem, mert majd megint úgy a sárban maradtok, mint most! Aztán előtte indul.

A sárba rekedt hintót nehezen indítják a gróf lovai.

Aztán lassan, szótlán meennek a betyár elöl, a kocsit utána s benne egy remegő — madár.

Nemsoká kiérnek a pusztára. Itt már tudja a kocsis az utat. Köszöni a szivességet, el akar menni.

Meg áll! kiált a betyár.

Aztán lassan oda lépet a hölgyhöz, nézi... nézi... nézi...

A hölgy nem bírja kiállani azt a szomorú tekintetet, lesüti szemét.

S mi a baja? Im rezegni kezd...

aztán sir... aztán zokog...? Fél...

— Ne bánis?!...

— Megbánod ezt még Rózsi!!!...

A kocsis a lovak közé csap. A hintó elrobog. De ez e négy szó ott fog lebegni a bennülő előtt, mindig... mindig... mindig... örökre:

— Megbánod ezt még Rózsi!...

Muraközy Gyula.

kozni a szociálista igazítások megrendszabályozásával. A politikusokat gondolkodóba ejtette végre az a határtalan terrorizmus, a melylyel a szocialisták eszméiket terjesztik s ezek az urak komoly urak komoly eszméjét folytatták a fölött, hogy miként lehetne a dolognak gátat vetni. Ugy értesülünk, hogy a Csaplár Benedek esetéből kifolyólag több kiváló politikai személyiség egyenesen fel fogja hívni a kormány figyelmét a szocialista üslemtételekre és kéri fogja a belügyminisztert, hogy a szabadelvűséget ne gyakorolja ezekkel az emberekkel szemben olyan mértékben, hogy azok visszaélhessenek vele.

Új rend a virilisták körül.

Ki készítse a névjegyzéket?

A belügyminiszter rendelete.

— Saját tudósítónktól. —

— augusztus 21.

A belügyminiszteriumban már régebben vizsgálak találták azt a helyzetet, hogy a virilisták névjegyzékét a kir. adóhivatal állítja össze. Az adóhivatal ugyanis nem ismeri eléggé a városi adófizetők helyzetét, ami gyakran visszaélésekre adott okot. Számos esetben megtörtént már, hogy olyanok kerültek be a virilisták névjegyzékébe, akiket ez a hely, sem vagyoni állapotaiknál, sem jövedelmükénél fogva nem illetett volna meg. Az illetők olyképen érték el céljukat, hogy jóval nagyobb jövedelmet vallottak be, mint amennyi tényleges jövedelmük volt. Ezzel a hamis bevallással sokan elérték már azt, hogy mint virilista tagok bekerültek a városi és a megyei törvényhatóságok kebelébe.

Az ilyen visszaéléseket súlyosan bünteti a törvény, de csak a legkritikább esetekben fordul elő, hogy a manipuláció napvilágra kerül. A fő oka ennek az, hogy a kir. adóhivatalok nincsenek eléggé tájékozva az adófizetők vagyoni viszonyai felől.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter, hogy a visszaéléseknek véget vessen, most olyképen intézkedett, hogy eszentul a városok virilistáinak névjegyzékét ne a királyi adóhivatal, hanem a városi adóügyi osztály készítse el és küldje át a város polgármesteréhez, aki a névjegyzéket, elbírálás, illetve összeállítás céljából, az igazoló választmányhoz tegye át.

A belügyminiszternek ez a reformja alkalmas arra, hogy az eddigi visszaéléseknek gátat vessen és nem lehetetlen, hogy életbeléptetésével, visszamenőleg számos régebben elkövetett visszaélés fog napvilágra kerülni.

A belügyminiszternek a reformot elrendelő leirata a napokban érkezett Debrecen városához.

A leiratban a miniszter elrendelte azt is, hogy a jövőben a virilisták névjegyzékét az adóügyi osztály legkésőbb augusztus 31-ig készítse el és szeptember 1-én terjessze fel a belügyminiszteriumhoz.

A rendeletről Kovács József polgármester nyomban értesítette az adóügyi hivatalvezetőjét, aki már el is rendelte a névjegyzék összeállítását. Az adóügyi osztály az üzenés folytán hozzáfogott a jövő évi virilisták névjegyzékének összeállításához. A munkálatok rövidesen befejeződnek, amikor is a rendelet értelmében a névjegyzéket fel fogják terjeszteni a belügyminiszterhez.

KÖZIGAZGATÁS.

21 százalék lesz a pótdó. A mai tanácsülésen terjesztette be Rencsik Lajos főszámvevő az 1907. évre vonatkozó költségvetést, mely szerint a városnak évi rendes bevétele 2 370 554 korona 84 fillér, rendkívüli bevétele 344 450 korona, összesen 2 millió 735 ezer 4 korona 84 fillér. Ezzel szemben évi rendes kiadása 2 509 813 korona 68 fillér, rendkívüli kiadása 405 458 korona 50 fillér, összesen 2 millió 915 ezer 257 korona 19 fillér. A kiadás és bevétel közötti hiány 200 252 korona 35 fillér, mely összeg pótdónként szedendő be. Debrecen város lakossága 964 ezer korona állami egyenes adót fizet, tehát a hiány 21 százalék pótdónak felel meg. A főszámvevő nem vette számításba a tisztviselők drágasági pótlékát, amely összeg emeli a pótdót, míg az esetben, ha a városházán behozzák a délelőtti hivatalos órákat, ugy ez a körülmény a pótdót 1 és fél százalékkal csökkenti.

Az új anyakönyvi kerületek. Mint megbízható forrásból értesülünk, az új áll. anyakönyvi törvény 1907. évi január elsejével életbe lép. Ennek folyományaként minden körjegyzőség vagy nagyközség csakis egy anyakönyvi kerületet képez s minden jegyző hivatalból anyakönyvvezető s minden segéd- vagy aljegyző anyakönyvvezetőhelyettes. Kivételesen oly helyeken, hol az aljegyzők egyéb teendőikkel annyira túl vannak halmozva, hogy az anyakönyvi teendőt el nem láthatják, ott az eddigi anyakönyvvezető-helyettesek hivatalaikban továbbra is megmaradnak s teendőik arányában tiszteletdíjuk is emelhetik. Kikötés van tehát arra, hogy ama községek, melyek annak idején az új körjegyzőséggé vagy a nagyközséggé való alakulást kimondták s annak engedélyezését kérték a belügyminisztertől, az engedélyt mielőbb meg fogják kapni, hogy az új anyakönyvi törvény életbeléptetése esetén már mint új körjegyzőség vagy önálló községek törvényszerű kötelezettségeiknek eleget tehessenek.

Az adóhátralékok. Az ex lex idején felszaporodott adóhátralékokra a pénzügyminiszterium tudvalevőleg kedvezményt s még pedig bizonyos részletekben való fizetést engedélyezett, amelyért azonban a pénzügyi hatóságokhoz folyamodni kell. Az eredmény gyorsabb elérése szempontjából figyelmeztetjük mindazokat, akik ilyen kedvezményért folyamodnak, hogy szívesen kérelmeiket a városi adóhivatalnál nyújtsák be, mert ugy a polgármesteri hivataltól, mint a pénzügyigazgatóságtól ugyis oda küldik a kérelmeket felszerelés végett s ez az eljárást csak meghosszabbítja.

A városok jövedelmének emelése. Általános a panasz az összes városokban: kevés a jövedelem, sok a kiadás. Az állam-polgárokon elég nagy az egyenes adóterh, van rájuk kivéve magas városi pótdó is, ezt emelni többé nem szabad. Ezért nagyon is égető kérdés, hogy valami új jövedelmi forrásra tegyenek szert, mert különben nem tudnak a városok szükségleteik fedezéséről kellőleg gondoskodni. A polgármesterek idei kongresszusának épen leglényegesebb tárgya lesz, hogy a polgármesterek megvitassák a módot, miként lehetne ez új jövedelmi források által a városok jövedelmét kibővíteni. Két érdekes indítvány van erre vonatkozólag. Az egyik arról szól, hogy a törvényhozás léptesse életbe a községi értékelkedési illetéket. Ha tehát nagyszabású közrunka létesítése, utcanyitás, stb. által egy ingatlan értéke emelkedik, ebből bizonyos százalék a várost illesse. A másik indítvány a tőkejövödelmek megadóztatását javasolja. A város ugyanis pótdót vet ki mindenféle állami adó után, csak éppen a takarékpénztárban elhelyezett tőkék adója után nem,

holott ezek leginkább elbírnák a magasabb adót, mert ez a tőke van legkevésbé veszélynek kitéve. Ez az adó tényleg igazságos lenne, mert nem méltányos éppen a tőkének mentessége a városi adó alól, mikor az ingatlan és rongálható vagyon után kivetik a városi adót, továbbá a tőke a vagyonosok kezében van, tehát ez inkább elbirja a terhet.

Egyház és iskola.

Beiratás a Stefánia árvaházba. A debreceni jótékony nőegylet Stefánia-árvaházának elemi iskolájában a beiratások a jövő hónap 3-án kezdődnek. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál G. Szabó Etelka árvahazi tanítónő.

Beiratások az ispotályi óvóba. Az ispotályi kisdóvóba a beiratásokat a mai napon megkezdte Nagy Ida ref. óvónő.

A császár kenyere.

Szöknek a katonák.

— A rossz bánásmód áldozatai. —

— augusztus 21.

Csak nemrég irtunk egy szegény akab öngyilkosságáról, a ki az elviselhetetlen bánásmód s a káplár gorombáskodása miatt leugrott a nagyvárad kaszárnya emeletéről. Most, néhány nappal az öngyilkosság után ugyancsak Nagyváradról arról értesít tudósítónk, hogy az odavaló kaszárnyából három ujonc a nehéz, elviselhetetlen bánásmód miatt megszökött. Ugyanezért érkezik szegedi tudósítónk jelentése egy ottani közlegény szökéséről.

Megdöbbenő jelenség ez. Ezek a szerencsétlen emberek nagyon jól tudják, mily irtóztató büntetés vár rájuk azért, de szöknek, kétségbeesetten menekülnek sorvasztó börtöncellákba vagy a halálba inkább, sem hogy végig bírnák küzdeni a keserves háromszterdó kálváriáját. Pedig még alig néhány hét telt le a hosszú három esztendőből.

A nagyvárad honvédszár-laktanya regrutája volt Daróczy Pál, aki ugy érezté, hogy sohasem fog beletörődni a szép huszárelébe. Elkeseredését még jobban növelte főlebbvalóinak komisz bánásmódja. Tegnapelőtt Daróczy végrehajtotta azt a tervét, amelyet régebben elhatározott, hogy tudniillik megszabadul a kaszárnya gyilkos falaitól.

Egy alkalmas pillanatban, hajnalutamban, még az ébresztő előtt átvette magát a kaszárnya udvarának kerítésén és kétségbeesett futással nekiiramodott a mezőnek. A lakatnyában nemsokára észrevették a szökést, üldözésére is indultak a szerencsétlen szökevénynek. Tegnap délben akadt rá egy nagyvárad ember, Csizmadia Imre, a ki Ürög községből kerékpáron jött hazafelé, mikor az utfélen egy kukoricás szálén megpillantotta a bujkáló, katonaruhás fiut. Csizmadia beszélgetésbe eredt vele. Kérte, hogy menjen vissza ezredéhez, majd csak beleszókik és nem lesz az olyan borzasztó, mint így, ha elfogják, a börtön.

— Inkább felakasztom vagy elemésztetem magam! — mondta a szökevény.

Csizmadia erre biciklijével tovább ment és az ürögdi csendőrségnél feljelentette az esetet. A csendőrség rövid keresés után rá is akadt a dezertorra, kit elfogtak és átadták az ezredparancsnokságnak.

A másik szökevény Burle János, a tűzértől ugrott meg. Valami uton módon a raktárba jutott, a honnan kilopta civil-

ruháját, azután átöltözködött, kiugrott a kerítésen és elszökött.

Alig indult el a patrol Burle János keresésére, már újabb szökés híre terjedt el a kaszárnyában. Frank Béla budapesti illetőségű regruta a Vitmos-huszároktól szökött meg a délelőtti folyamán. A szökevényeket az őrző Nagyváradi környékén mindenütt keresik.

A szepedi 46. sz. laktanyából egy fiatal baka, Rozsi József közlegény hétfőn délután fél három órakor eltávozott s azóta nem tért vissza. Rozsi a második századnál szolgált s minden fölöttébe meg volt vele elégedve, mert Rozsi jó katona volt. Ezért nem is tudják, hogy mi készíthette a szökésre. Az idén márciusban vonult be önként. Apja, Rozsi János déligyümölcskereskedő, Szegeden lakik, de ő sem tud fia hollétéről. Reiner Károly századparancsnok jelentést tett a katona szökéséről a rendőrkapitányi hivatalnak is, a mely szintén elrendelte a szökött katona körözését.

Ha elfogják őket, sőtét, nehéz áristom vár reájuk. De azért ők szöknek, egyre szöknek, mert az a rövid út, amely a kaszárnyától a börtönig vezet, enyhíti azokat a testi-lelki fájdalmakat, tragikus sorsu fiatal lelki fájdalmakat, a melyeket a katonaélel olt eme szerencsétlen, tragikus sorsu fiatal lelkekbe. Az a rövid út legalább szabad, a börtön terhes, de a kaszárnya embernek elviselhetlen.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— augusztus 21.

*E hazában falu, város
Jaj be piszkos, jaj be sáros,*

*A hazafiakra ontja,
Adta sok rossz darabontja!*

*Rágalom csuf iskolája,
Megvetéssel sujtunk rája.*

*Rug számár dögölt oroszánt,
Am rugnak most élő kormányt,*

*Ennyit tűrni már utálat...
Elővégre azt a vádat!*

*Ha hazugság, ha undokság,
Bére nem tűrés, de... fogság!*

A városi muzeum gyarapodása.

— augusztus 21.

A városi muzeum aug. 1—15. között ismét több becses tárggyal gazdagodott, most főképen ajándékozás által.

A megnevezett két hét alatt a következő urnók és urak, polgárosszonyok és polgárok voltak szívesek ajándékaikkal nevelni muzeumunk tárait és pedig könyvekkel és kéziratokkal. Bartha Gyula Iklódy-család nemesi bizonyítványa 1725. és Miskolc város régi látképe. Boruzs József az ő-testamentum 1794. évi kiadása. Diószegi Imre K. Tóth Mihály olmtői levele. Dudás László Márton József magyar-német szótára 1800. Kovács László a debreceni molnár-céh diszesen beiktott eredeti privilegialis 1623. Köblös Sámuel Dugonics András jeles történeti. Péresy Károly 1688-beli csillagászati könyv. Porcsin Sámuel régi obsit és polgári oklevél. Seres Lajos feladvány-levele. Simon Mihályné Baikán-terezse térképe. Ozv. Szathmáry Gáborné többrendbeli r. könyv, utóbbi a 18. század elejéről való, amelyben egy budos magyar Oroszországi viszontagságait és az ősmagyarok általa talált nyomait írja le. Régiségekkel: Diószegi Imre: K. Tóth

Mihály által csinált pénzes erszény, Gréf Sándorné XVIII. század végéről való óras műszerek. Komor Imre hadházi főbíró 1712-ből való akómérő vasrud. Kovács Ferenccé: István malomból való emlék. Tóth István építész: középkori agyagedényt és tölgyfatorzból vájt óriási kubodont. Tóth Ferenc lakatos mester az 1849. évi bankóprés rézeit és régi dárdahegyet.

Pénzekkel: Boruzs József, Debreczeni György, Gensanszky Józsefné, Grünfeld Sámuel, Kovács László a molnár-céh pecsételőljével), Tóth nővérek és Tóth István építész. Néprajzi tárgyakkal: Asztalos István, pecsenyesülő nyársvas. Erdélyi Istvánné Szántay Juliánna korona alakú virágtartó edényt, Komor Imre, fskupa. Köblös Károly füveggyertyatartó. Mészáros János 1777. évi virágos tál, Porcsin S.: bőrkikészítő szersz. és disznóölő fabunkó. Az id. Rác Lajos 1882. évi cífrázott mangurlófa. Seres Lajos: igen diszes régi kulacs mázas cserépből és egy szép régi mázas tányér. Továbbá: Bőr István Hunyadi János régi olajfestésű arcképet, Simon Mihályné a szent szövetség tagjait ábrázoló egykoru vízfestményt ajánlékozta nekünk.

A város gazdai hivatalától két szép alabástrom asztaldiszt kaptunk, amelyeket a város Ó Felsőgei 1857. évi látogatása alkalmára rendelt volt. Hódy Zoltán kereskedelmi iskolai tanuló pedig új példát mutatott muzeumunk gyarapításához. Letétül nálunk helyezte el mintegy 150 darabból álló csinos pénz-, érem- és régiség gyűjteményét. Van ezek közt praehistorikus edény; középkori szerszám; régi himzés. Rakovszky Dániel debreceni főbíró néhány ereklyéje stb. — A szíves adományoknak ez uton is köszönetet mond a muzeumra.

— **A Csokonai-körből.** Kardos Albert, a Csokonai kör titkára folyó hó 21-én hazaérkezett nyaralásából és ismét átvette a titkári ügyek vitelét.

— **Bocskay-szoborbizottság ülése.** A Bocskay szoborbizottság e hó 25-én szombaton délelőtt a vármegyeháza tanácstermében Kovács Gyula alispán elnöklete alatt ülést tart.

— **Az alispán itthon.** Kovács Gyula alispán három heti szabadságáról, melyet szoboszlói birókán töltött el, ma hazaérkezett és átvette hivatala vezetését.

— **Szabadságon.** Végh Gyula, főkapitány holnap kezdi meg hosszabb időre terjedő szabadságát. Távollétében Boldizsár Kálmán helyettes főkapitány, a bűnügyi osztály főnöke helyettesíti. — Galánffy János dr. kir. ügyész és Hoffmann József vizsgáló bíró szabadságidejüket kitöltve, ma újra elfoglalták hivatalukat.

— **Ülések az ipartestületnél.** A különböző szakosztályok és azoknak választmányai e héten a következő sorrendben ülészek az ipartestületnél: kedden délután 3 órakor a pintér szakosztály, szerdán délután 3 órakor a cipész szakosztály választmánya, ugyanaz nap délután 4 órakor a hentes szakosztály, csütörtökön délután 3 órakor a szobafestő szakosztály választmánya.

— **Hány magyar volt Bécsben?** Mi magyarok sokat járunk Bécsbe. A bécsi idegenforgalmi kimutatások esztendőről-esztendőre tekintélyes számokban jelentik, hogy hány látogatást tettünk az osztrák metropolisban. A bécsi idegenforgalmi bizottság most tette közzé a császárváros idegenforgalmáról szóló idei jelentést, amely azzal a kétségtelen örvendetes hírrel szolgál, hogy az idén mindössze 55.073 magyar — 22.048-al kevesebb mint tavaly — fordult meg Bécsben. Ha minden esztendőben ennyivel fogy majd azoknak a száma, akik nem Bécsben költik el pénzüket, jobb jövőt jósolhatunk Budapestnek.

— **Gyilkosság védelemből.** Ruttkáról írják, hogy Mittelmann József szolcsói kormárost, ki egyedül volt irodájában, két cigány rablási szándékból megtámadta. Mittelmann védekezés közben az egyik cigányt mellbe, a másikat pedig nyakonlőtte. Mindkét cigányt a kórházba szállították.

— **Gábor Áron ágyuja.** A székelység önvédelmi harcának becses történelmi ereklyéjét találták a napokban Kézdivásárhelyen. A Rudolf kórház telkén, a vízvezeték ásása közben egy körülbelül egy méter és hatvan centiméter hosszúságú sima rézágút emeltek ki a homokos talajból. Az ágyu osz minden diszítés nélküli s a zöld patina bevonta egész hosszúságában. Az ágyutalpra járó két tengely, valamint az ágyucső felületén lévő két fogantyú teljesen épek. Különös érdekessége a talált ágyucsőnek, hogy Gábor Áron, a „székely ágyu hőse” néven tisztelt 48-as tüzérornagy készítményeiből való s egykoru tanuk határozottan állítják annak hiteleségét. A leletet, mely eddig az első ilyenmü felszínre került ágyu, megszerzik a Sepsiszentgyörgyön lévő Székely Nemzeti Muzeum számára. A bécsi arzenálban és a moszkvai cári muzeumban állítólag van a Gábor Áron féle öntött rézágúkból, de Magyarországon a kézdivásárhelyi lelet az első.

— **Váltóhamisító vendéglős.** Treuer Izidor Sándor verseci születésű 29 éves kormáros Budapesten a Sándor-utca 30. számú házában ez év elején vendéglőt nyitott és ovadék mellett pincéreket szerződötetett. Ezek közül Heitzmann Gusztáv főpincérnek 610 korona ovadékát elikkasztotta. Amikor emiatt Heitzmann ellene bünyenyítő jeljelentést tett, Treuer egy 610 koronáról kiállított váltót adott Heitzmannnak, amelyre az apósa Fischmann Lajos facseti vendéglős nevét hamisította. E hamisítás kiderült, mert Fischmann nem ismerte el az aláírás valódiságát. Erre Treuer ellen a rendőrség köröző levelet adott ki. Treuer tegnap a körözlevél alapján felismerték Herkules-fürdőn és letartóztatták.

— **Kitüntetett mezőgazdasági munkások.** A földmivelési miniszter három hajdumegyeyi, mezőgazdasági munkást tüntetett ki dicsérő oklevéllel és 100-100 korona jutalmat utalványozott számukra. A kitüntetettek Lukács Mihály balmazújvárosi, Simon Miklós hajduszoboszlói és Hódos István szováti gazdasági munkások. A legérdeesebb közöttük Lukács Mihály, aki 74 esztendőse és már 57 éve dolgozik ugyanazon helyen.

— **Csaplár Benedek halála.** Budapestről írják: Pár nap előtt történt, hogy az eskütéri templom előtti sétányon egy elzúrt ember hátulról oklevél minden ok nélkül fejbeverte Csaplár Benedek piarista kormánytanácsost és gyémántnisés aldozó papot. Az öreg ur nyomban elesett a szerencsére a szomszédos Döbler fele órásboltban szemtanúi voltak a brutális eseménynek és ezek segítségével nyomban lehetett tartóztatni a merénylőt Jung József gyári munkás személyében. A beteg a rendhábali lakására vitték, ahol vasárnap délután 3 órakor tüdővízenyő köve kezében meghalt. Utolsó percében Magyar Gábor rendfőnök, Szölgvény János budapesti házifőnök és dr. Vincze József tanár voltak körülötte. Délután 2 óra tájt Takács János belvár si ptebános látta el a halotti szentségeket. A megboldogult holttestét a rendőrség intézkedésére az Entreprise intézetbe szállította a törvényszéki orvostani intézetbe, ahol fel fogják boncolni, mivelhgy meg kell állapítani, hogy az agg szerze es halálához mennyiben járult a minapi ménylet. A boncolásra vonatkozólag Tóth János rendőrkapitány tette az indítványt a büntetőtörvényszék soros vizsgálóbírájának, aki azt el is rendelte. A boncolás szerda délelőtt történik.

meg ezután a holttestet az Entreprise intézet nyomban kizárlítja a kerepesi temető halottas házába, ahonnan délután megy végbe a temetése.

— **Lökötő cigányok.** Napokkal ezelőtt történt hogy Purger János János hajdunánási gardálkodónak elkötötték két szép szép pejkóját határbeli tanyájáról ismeretlen tevesek. Az eset annak idején bejelentették a csendőrségnek, mely megindította a nyomozást. Csakhamar eleszte Balogh Ferenc debreceni vályogvető cigányt, kire gyanu irányult, hogy bűnrészesség terheli, ami a további nyomozás során rá is bizonyult. Kiderült, hogy összejátszott a lökötő Pestyán László fizetőgányi és Rostás Ferenc debreceni cigányokkal, akik még idején megsejtve a veszedelmet, megugrottak. Az elkötött lovakat a lovakat ugyanis behozták a debreceni vásárra, azonban itt megneszélvén azt, hogy a csendőrség már tárt karokkal várja őket, igyekeztek odább állni. Közben az üldözéstől való félelmükben két lovat — nem udván tudni rajtuk, a bőszőrményi réten, szabadjára engedték, ahol tegnap meg is kerültek. A csendőrség most erőlyesen nyomoz a két tolvaj cigány után, akiknek egyéb bűn is terheli a lelküket.

— **Öngyilkosság a szállodában.** Tegnap este — amint Budapestről jelentik — a váci-út 25. száma alatti Páris szállodában, a 38-as számú szobában szíven lötte magát Rill Lajos 66 éves vízművezető. Nyomban orvost hívtak hozzá, de már későn volt. A szerencsétlen öreg ember meghalt. Rillnek évekkel ezelőtt vidéken gyára volt. A Rill Lajos és társa vas-écsáru és vízműgyáros cég belagja volt. A cég tönkrement a szerencsétlen vállalkozásokban és Rill Lajos szegény sorsra jutott. A fővárosba jött és itt különböző cégeknél munkát vállalt. Négy esztendő óta lakott a Páris szállodában nagyon szegény viszonyok között. Sokszor a szobája árát sem tudta kifizetni. Ilyenkor kizárták a szállodából és az utcán töltötte az éjszákát. Valószínű, hogy nagy nyomora miatt követte el az öngyilkosságot. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

— **Tifusz Bőszőrményben.** Hajdu-bőszőrményben fellépett a hastífusz. A városi előjáróság három furott kut vizéből kisebb mennyiséget felküldött Budapestre vegyelmezés végett. A hatóság a járvány elfojtására erőlyes intézkedéseket tett.

— **Az „Ivria“ cionista asztaltársaság** holnap, szerda este fél 9 órakor az Otthon helyiségében ülést tart, melyen való megjelenésre a tagok felkértenek. — Táragsorozat: 1. A delegátusok beszámolója. 2. A hajdu-bőszőrményi kirándulás ügye.

— **Eltoloncolták a csokolózás miatt.** Amerikában Kansas államban történt meg az alábbi különös eset, amiről a „Szabadság“ című magyar napilap ezt írja: Negrakából egy 17 éves diákgyerek jött nyári szünidőbe Kansas Citybe. A fiu, akinek neve Tent Dávid, abban a mániában szenved, hogy minden leányt megcsókol az utcán, aki csak elébe kerül. E miatt már többször is tartóztatták, de az édesszáju tickót nem sikerült leszoktatni jó szokásról. Greonan ezredes az „emberbaráti társaság“ elnöke kijelentette Kye bíró előtt, hogy a fiu javíthatatlan s erre a bíró úgy ítélkezett, hogy a fiut vissza kell toloncolni Nabraskába.

x **LETZTER JOZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-telek 44. dr. Ujjalussy ház. Állandó fényképfelvételek a műterem kispubejratánál levő kiállításban.

x **Egy óriási bána hal** minden esont-résztét sikerült megszerezniem, úgy, hogy most a női mellfűzők készítéséhez a legkiválóbb halcsont anyaggal rendelkezem. Tekintettel a nagy mennyiségre, abban a kedvező helyzetben vagyok, hogy minden elfogadható árban és vezetésem alatt készítek eredeti párisi és angol model után bármilyen érzékeny alaknak megfelelő kényelmes mellfűzőt. A tisztelt hölgyközönség ezzel abba az előnyös helyzetbe jut, hogy nem lesz kénytelen más rossz rendszerű és szakértelen nélkül készített fűzőket viselni, a mely esetleg a női szervezetre könnyen káros hatása lehet. Nagy raktárt tartok kész mellfűzőkben 2 koronától feljebb. Javítást a legolcsóbban eszközök. Szíves bizalmat és pártfogást kér tisztelettel Golstein Karolina, Debrecen, Fő piac, Lamprecht palota.

x **Utazók és ügynökök fix fizetéssel** és jutalékkal felvételnek Schweitzer Testvérek cégnél Debrecenben, Piac-utca 56.

x **Az Arany Bika** kávéházban minden este oigányzene.

x **Bob** nevű Bernáthegyi him hófehér szőrű kutya a Margit-fürdőből Hétfő este óta eltűnt. — A szíves megtaláló, vagy az, aki a kutya hollétévelől biztos hirt ad 10 korona jutalomban részesül a Margit-fürdő irodájában.

Te vagy, Simon!

Csak a takarót ne!

Indiskrét vendég a hálószobában.

— augusztus 21

Pikáns és nem kevésbé humoros tolvajhítoriát jelentenek Nagyváradról. A Kolozsvári utca csendjét éktelen lárma verte föl tegnap. Egy házaspár hiányos öltözékben, félelmetes elszántsággal kergetett valami csirkefogót, aki éjnek idején kopogtatás nélkül alkalmatlankodott a lakásukban, hogy elemelje a szemrevalóbb halmikat.

— Tolvaj! Fogják meg! Rendőr kiáltották versenyezve az éjszakában és már több több helyt kinyitak az ablakok. A kellemetlen vendéget azonban nem sikerült elfogni. Egy darabig győzték az üldözést lábbal meg torokkal, de végre is eltűnt a csirkefogó a szemük elől és a hiányos öltözékű házaspár rezignáltan tért vissza otthonába.

Eddig az eset nem éppen rendkívüli. Az előzmények azonban rendkívül bájosak. Maga a megriadt házaspár beszélte el egyik szomszéd ház ablaka alatt, a mely a különös tolvajüzés zajára nyílt meg.

Ejféltre járt az idő, mikor a vakmerő tolvaj az udvarfeleli ablakon bemászott a lakásukba. Ilyenkor nyáron éjszakára is nyitva hagyják az ablakokat, a tolvajnak tehát könnyű dolga volt. Mikor az előszobában és az ebédlőben összeszedett néhány értékesebb holmit, bement a hálószobába, ahol a szekrények állnak, hogyha már ilyen kockázatos munkára vállalkozott, legalább tisztességes szakmánnnyal távozhasson. A szerencse azonban nem kedvezett neki. A szekrények zárva voltak és a szobában nem igen talált olyan holmit, aminek értéke van. A kudarc határtalanra tette a vakmerőségét. A szőnyeges padlózatot csuszva-mászva, hangtalan mozdulatokkal odakuszott a ház urnőjének ágyához, mert ő — egyen hiányában — akarót akarta elemelni. Az alvó urasszony győztes selyem takaróját. Abban reménykedett, hogy nesztelenül lehuzhatja róla a titokzatos leplet és csupán állhat vele, anélkül, hogy a különös tolvajmüvét felébredténé az alvó urinét.

A tolvaj azonban ezen a napon

ponton elszámította magát. Az ágyhoz csak eljuthatott nesztelenül, a selyemtakarót is megszensteleníthette goromba tapintatával, de mikor egyet rántott rajta, bekövetkezett a katasztrófa... Az asszony, aki befelé fordulva aludta édes álmát, fölérzett és meglepődve tudakolta:

— Te vagy, Simon?

Ebből a kérdésből kéjes melegséggel érzett ki a csodálkozás hangja.

Az asszony azonban tévedt. Nem Simon vetemedett az indiskrécióna. Simon mit sem sejtve aludta az igazak álmát. Őt csak az asszony éktelen sikolya verte föl. Amikor ugyanis az álmából fölvert urinét megfordult, látta, hogy valaki bujkál a padlózatot. Leugrott az ágyról és az ott gubbasztó tolvaj lábára lépett. Iszonyu rémület szállta meg.

— Tolvaj! Tolvaj! — kiabált és jajongva követelte a segítséget. Ercze az ura is kiugrott az ágyból, a tolvaj azonban felhasználta a rémüldözés alkalmát és a szobákon elmenekült.

A házaspár sem volt rest, úgy, ahogy voltak, éjszakai toálettben a tolvaj után rohantak és mikor a veszedelmes ember a kapun keresztül kimenekült, versengő ambícióval futottak utána. Így keletkezett a nagy éjszakai kergetőzés, amely az egész környék lakosságát fölverte és ma is élénk beszélgetés tárgya Kolozsvári utcában.

A tolvaj csak másnap került kézre egy kőnives legény személyében, aki egész nap a házban dolgozott és így alkalma volt megismerkedni a lakás diszkrétébb viszonyaival is. Képzeltetni, hogy mekkora volt az elbizottsága és milyen biztos kezűnek érezte magát, ha a takaróhoz is mert nyúlni. A ház urnőjének gyönyörű selyem takarójához...

TAVIRATOK.

A francia kulturharc.

Macon, aug. 21. Sarria, a megyei tanács elnöke kijelentette, hogy a kormány a szövetségi törvényt egész terjedelmében alkalmazni fogja. A külföldi államokkal való viszonyt illetőleg a kormánynak az a szilárd szándéka, hogy azt a jó viszonyt, mely Franciaország és a többi hatalmak között fennáll és a világbékére nézve nélkülözhetetlen, fenntartja a megjavítja.

A török-szerb szerződés.

Konstantinápoly, aug. 21. A hónapok óta aláírt török szerb kereskedelmi szerződést ma szultáni irádóval ratifikáltak. A kereskedelmi szerződést most még csak a skupstinának kell elfogadnia és a ratifikációt kell kieserelni, hogy hatálybalépessen.

Krighammer halála.

Bécs, aug. 27. Krighammer báró, volt hadügyminiszter ma reggel Ischlben meghalt.

Rablógyilkosság.

Kecskemét, augusztus 21. Özevgy Fodor Istvánné gazdag földbirto-kosnét ma reggel átmetszet torokkal holtan találták ágyában. Szekrényéből több ezer korona eltűnt. Leányát, Otán Karolynét és annak férjét rablógyilkosság gyanuja miatt letartóztatták.

Valparaisoi földrengés.

New-York, aug. 21. Hivatalos távirat szerint a valparaisoi földrengés messze felül-

mulja a sao-franciskóit. A pusztulás a városban leírhatatlan. A halottak száma hihetetlenül nagy, olyannyira, hogy pontosan meg sem állapítható. A földrengés ezer négyzetkilométernyi területre kiterjedt.

Katonatisztek és újságírók lovas ügye.

Budapest, augusztus 21. Zsedényi Aladár a „Pesti Hírlap“ vasárnapi számában az első honvéd gyalogezredett támadó cikket írt. Ebből kifolyólag Febricius ezredes Vári Bothmer százados és Munkácsról Formanek ezredes ma este provokáltak. Zsedényi Hoffmann Otótt és Légrády Imrét nevezte meg segédinek.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, augusztus 21.

Buzakinálát és vételkedv mérsékelte. Lanyha irányzat mellett 20.000 métermázsa került forgalomba 10—15 fillérrel olcsóbb árakon. Egyéb gabonanemek közül zab szilárd, rozs 10 fillérrel olcsóbb. Tengeri forgalom nélkül, árpa nyugodt.

Idő: szép.

Buza októberre	14 48—50.
Buza áprilisa	15.08—10.
Rozs októberre	12 24—26.
Rozs áprilisa	12 76—78.
Zab októberre	12 88—90.
Zab áprilisa	13.24—26.
Tengeri augusztusra	12.20—22.
Tengeri szeptemberre	12.26—28.
Tengeri 1907 májusra	10.44—46.
Repece augusztusra	— —

Szerkesztői-posta.

E. K. A tözsdeben kérdezze.

J. G. „Kéjji, vagy is örömlény“ című emeltatása oly messze futtatja elméjét, hogy reánk nézve tulment a célon. Nem közöljük.

Deák. A négy kotta rövidítése ennek: „bazileos basileon bazileion bazilenzil.“ Ez ugyanis a bizánci császár címe királyok királya, uralkodókon uralkodó. A b-betűket keresztben helyezük el.

2) „Hőnök“ nyomába sem érhet Tömörkény Istvánnak: utánzója az utóbbinak.

Regényesarnok.

Margit, meg az a másik.

— Írta: Vidovich Ernő. —

— Oh megvoltam róla győződve. Tudja, hogy elolvastam a regényét s megválogzott a véleményem magáról. Eddig azt hittem olyan léha, mint a többi, de látom, tud más is. Azaz... hogy még nem jutott oda, mint a többi.

Előbb-utóbb elfelejt maga is szeretni, s csak élvezni akar, addig azonban becses kincs a magunk fajta szentimentális leányoknak.

— Hát elhiszi, ho y szeretem.

— Miért ne hinném el? Remélem nem hazudott a regényben.

— S maga...

— Én! Tudni szeretném, mi igaz abból, s mi eddig történt magával s a mit oly gyűlöletes szinben szeretne feltüntetni. Szeretném tudni, csakugyan hűtlen lett-e az az angyalarcú leány, a kinek oit volt a feny képe az irasztalán.

— De...

— Igen, tudom, az a testvére. Nos hát ne beszéljünk többé az egészről, hazugság volt az egész regény.

— Laura, kérem, hallgasson meg.
— El fog mondani mindent.
— Hosszu történet volna.
— Ma ugyis etmegyek a nénihez, elmondharja akkor.

— Megigérem.

Épen a Lauráék lakása elé értek:

— Ugy a viszontlátásra. Ezt a szegfűt ugye nekem szánta — szólt. Kivette a virágot a Rápolthy gomblyukából s gyors léptekkel eltűnt a kapa alatt.

XI.

Délután éppen a szobáját akarta rendbehozni Rápolthy, mikor betepegett Chaponné:

— Elmegyek hazulról — mondá. Itthon marad?

Elhült benne a vér. Mit feleljen erre? Nem mondhatja meg, hogy Laura idejön, mert megkérdezné Chaponné, hol találkozott vele.

— Meddig marad oda? — kérdé.

— Lehet estig. Csak jól bezárja az ajtót, ha elmegy.

Elment s Rápolthy is megnyugodott. Utóljára is ő nem tehet róla, ha Chaponné elmegy hazulról s négyszemközt maradhat Laurával s bizott benne, hogy Laura sem fog haragudni.

Csengettek, Laura jött. Rápolthy gyönyörűséggel nézte a leányt, szinte elfelejtett köszönni is.

Laura tudtában volt enek a hatásnak s hosszabb ideig engedte kis kezét a Gábor kezében nyugodni, a mint illett volna.

Egyenesen a maga szobájába akarta vezetni Laurát.

— És a néni?

— Nincs itthon — felelt szemlesütve Rápolthy.

— Nincs? Miért nem mondta neki, hogy idejövök.

— Nem akartam szólni.

— Bizalmas együttlélet kivánt tebát — tebát — szólt némi gunynyal Laura. Legyen a maga tetszése szerint.

Bementek a Rápolthy szobájába. Laura otthonosan elhelyezkedett s Rápolthy szembeült vele.

— Halljuk tebát a töredelmes vallo mást.

Rápolthy eleinte akadozva beszélt. Kétségszerűen jobban belemelegedett, tüzelte az az örökös guay, a melyvel Laura nézte.

— Vegyük ugy Laura, mintha nagyon régen történt volna. Volt egy fiu, aki megbódulva a napsugártól, a természetből, szerelmes egy lányba. S harmatos, tavaszi regelen, napsütötte, délibábos, nyári napokon holdvilágos, nyári éjszakákon csak ez a gondolat üldözte; táplálta ez a szerelem, melyről azt mondogta, hogy első szerelem, a mint minden szerelmet elsőnek és egyedül igazinak mondunk. Mégis szerelem volt eleinte ugyan gyötrellem, mely kizozta, gyötörte, mint a kopár szikláról lesodort fűszálat a szél. Nyugvást, boldogságot nem talált, bármit keserte. Voltak ugyan oly pillanatai, midőn ezt a keservet boldogságnak hitte, de mindig vágyódott az elérhetetlennek hitt boldogság csak egy pillanatra, legalább lesz egy boldog perc sivár életében, a melyre mint a legszebb áomra gondolhat visszre.

— S végre elérte ezt az álmát, a leány meghallgatta panaszos könyörgését s azt mondta reá: Igen. Az utolsó percben történt, idegen sors messze szólitotta a fiut. Megígérték, hogy hűségesek maradnak, de nem maradt az egyik sem.

A tekintete a Laura arcára tévedt, az a tekintet beszélt, mintha azt mondaná:

— Igazat, igazat.

— En legalább azt hiszem — folytatta egy kicsit megzavarva. Kérdem magától el tudja-e hinni, hogy az a leány hűséges marad egy férfizez, a ki elhagyta s talán nem térzet vissza soha többé.

— Ismernem kellene azt a leányt szólt Laura.

— Én tebát az igazságos bírőhez fordulok — folytatta. Ime itt vagyok, bírám, büntessen azért, mert a szép szemért elhagyam a másikat.

(Folyt. köv.)

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Első-rangu kénes hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők; uszodák, török, kő- és márványfürdők; hőlég, szénsavas és villamosvízfürdők. Ivó- és belélegzési kura. 200 kényelmes lakoszoba. Szolid kezelés, jutányos árak. — Prospektust ingyen és bérmentve küld.

Az igazgatóság.

Iskolás

gyermek részére: kész fehérneműk, zsebkendők, harisnyák, paplanok, matrácok, pokrócok, flanell takarók és ágyterítők legnagyobb választékban és legjutányosabb árakon kaphatók.

Kardos László

vászon, fehérnemű és kelengye üzletében

Debrecen, Kossuth-utca 9.

Alapított 1831. évben.

Cook és Johnson-féle

amerikai

Patent-tyukszem-Gyűrű

(törv. védve)

ma az egyetlen szer, mely a borzasztó tyukszem fájdalmakat — azonnal megszünteti és el is távolítja.

Ez ma a világ legjobb szerre

minden szenvedőnek ajánlatik.

1 drb. 20 fillér, 6 drb. 1 korona. Debrecenben kapható a következő gyógy-szerárakban: 385—6—5

Balázs Ödön Csapó-utca, — Kóczián Dezső — Homokkereszt-utca, — Mihalovits Jenő, — Muraközy László, — Sziloz Ferenc az angyalhoz. — Radakovics Géza, — Dr. Rothschnek v. k., — Dr. Varga és Bodnár G. az aranyegyszarvúhoz, — Kovács L. a fehérhatyúhoz — és Tóth Béla uraknál, — ugyszintre a bir dalom minden gyógyszerárában és droguériájában.

Mentő-szekrények!

minden nagyságban.

Miniszteri előírás szerint.

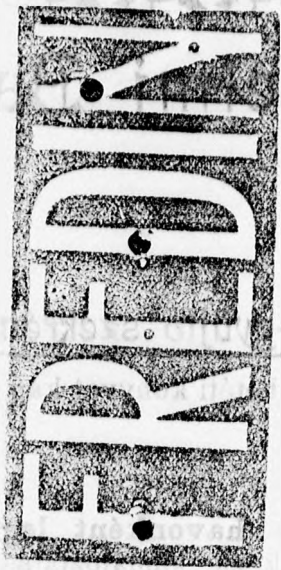
Schön Sándor

keztyű, kötszer és orvosi műszertárában

DEBRECEN,

Piac-u. 12. (Stenczinger-ház.)

Csak
Selle és Kary

legjobb

tisztító-szerét

vásároljuk minden finom lábelire.

Sárga és Fekete.

Kiváltképen ajánlatos,
Bxcalc, Oskaria, Chevreaux és Lakk-lábbelikre.

Bécs, XIII.

Lähne féle tan- és nevelőintézet
SOPRON.

Elemi iskolával, 8 osztály, nyilvános főgimnáziummal, érettségi vizsgálati joggal és reáliskolával

Felvesz fiúgyermekeket 6 éves koruktól fogva. Egyéni tanítás és nevelés. Lelkiismeretes és szigorú felügyelés. Növendékek rendre és önálló munkát-ságra szoktattanak.

Prospektussal és mindennemű felvilágosítással készségesen szolgál az igazgatóság.

Olesó-árban,
finom sárga és zöld-bélű cukor dinyéimet nagymenyiségben és
kifogástalan minőségben
becses figyelmükbe ajánlom!

Paczelt János
mag és virág kereskedése
Debrecen.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a **BLAU LIPÓT FIAI UTÓDA** ékszerüzletet megszerezvén, hogy a n. é. közönség választék tekintetében évről-évre fokozódó igényeinek a legnagyobb arányokban megfelelhessenek, ezen 30 év óta fennálló üzletet a helybeli piacon 24 éve létező üzlettel **egyesítettem.**

Ennélfogva a **Blau Lipót és Fiai Utóda** cég e hó végén beolvad **Löfkovits Arthur** cég alatt fennálló üzletembe, miáltal elérem azt is, hogy a **költségek tetemesen csökkenvén, áruimat az eddiginél is olcsóbban szolgálhatom.**

Bizton remélem, hogy mindkét üzletem, mélyen tisztelt vevői annál szivesebben fogják törzsüzletemet becses bevásárlásaikkal támogatni, mivel itt a legmesszebb menő előzékenységre, szakértő, solid kiszolgálatra, óriási választékra és a **lehető legjutányosabb árakra** találhatnak.

Magamat a jövőben is a n. é. közönség nagybecsű pártfogásába ajánlván

vagyok kész szolgálója

Löfkovits Arthur

órák és ékszerész.

392-15-4.

DEBRECEN.

Magyarország lelegegánsabb **CIRKUSZA** **Claire Laforte.**

Közkívánatra még 5 napig.

MA Miss Paulán a magas SODRONYON. **MA**

60 személy. 30 ló.

Saját gáztelep és világítás. — 10 tagból álló zenekar.

Az előadás bármilyen idő esetén is meg lesz tartva.

Számos látogatásért esedezik

Fehér L.,
titkár.

Claire Laforte,
igazgató és tulajdonosnő.

Agazdagműsorból különösen kiemelendők:

Claire Laforte,
mint szalon Gladiátor.

„Menne“
kutyá lovaglő.

Karló ur
idomitott lovaival.

Robin on
az orosz og-erőművész.

Magyarország a **Sándor Csoport** mint magyar akrobata és táncosok 10 nő és férfi személy.

„PETERS“ a világ csodája mindenféle madár hang utánzó.

LITTLE FREDY

a jelenkor legkisebb Jockey lovass.

Miss Ella kitűnő idomitott kutyáival.

A perselyek az Iparbank kirakatában láthatók.

A Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Bank

a takarékossgot elősegítendő

mindenkinek, ki betevőink sorába lépni hajlandó,

egy acélból készült, csinos

Takarék-gyűjtő szekrényeket

ad kölcsön, ha első betétként 5 koronát fizet be, mely összeg a betevő tulajdonát képezi és betéti könyvet kap róla és kamatozik.

A takarékgyűjtő szekrényeket

zárva kézbesítjük feleinknek és csak egyedül mi nyithatjuk ki; szükséges tehát, hogy havonként legalább egyszer elhozzák azt hozzánk, hogy az összegyűlt legkisebb összegeket is átvegyük és kamatoztatás véget a betétkönyvbe bejegyezhessük,

Ha csak 20 fillért becsusztat naponta a perselybe, csodálkozni fog, hogy mily összegre nő az rövid 5 év alatt is Tájékozással szolgáljon a következő táblázat:

	Tőke	Kamat	Összesen
20 fillér naponként 5 év alatt növekedik	365.—	37.98	402.08
40 " " " " " "	730.—	75.96	805.96
60 " " " " " "	1095.—	113.94	1208.94
80 " " " " " "	1460.—	151.92	1611.92
1 kor. " " " " " "	1825.—	189.90	2014.90
2 " " " " " "	3650.—	370.80	4029.80

Kérjen tehát ily

Takarék-perselyt

a Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Banktól.

Kapható:

Debrecen
Annók Sándor
Böszörményi István
Csanak József
Csicsó Lajos
Csillag József
Deutscher Lajos
Félegyházy János
Friseth Károly
Ganovszky Lajos
Grünberger és Glück
Havas József
Kertész Miklós

Kertész Nándor
Klein Ignác
Kóhn Henrik
Komlóssy Lajos
Kontsek Géza
Kovács Mihály
Krausz J. Bernát
Lindenfeld J. Jenő
Lusztig és Bán
Mayer Jenő
Molnár Jenő
Neumann Nándor
Parti Ferenc

Riekl Antal József
Róth Antal
Várray József

Berettyóújfalva:
ifj. Weiszberger Ignác
Rothbart Nándor

Érmihályfalva:
Grósz Hermann és fia
Lévay Vince
Pollák Mór

Hajduböszörmény:
Gemeinbeck József

Tulogy Ferenc

Hajdunánás:

Slachta József

Hajduszoboszló:

Körner Lola

Tiszafüred:

Kiss Géza Ernő
Schön Jakab
Weizmann József

kereskedőknél.

